

**Uchwała Nr XI/290/13
Rady Miejskiej w Lubawce
z dnia 30 grudnia 2013 roku**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2014

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594), art. 4¹, art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1356), art. 5 ust. 1, art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 124) uchwała się co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lubawka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XI/290/13 w sprawie
uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki,
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Narkotykowych na rok 2014 z dnia 30 grudnia
2013 r.

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2014

Grudzień 2013 r.

I. Wstęp

Problemy wynikające z nadużywania alkoholu, stosowania środków uzależniających i stosowania przemocy stanowią jedną z najważniejszych kwestii społecznych. Zjawiska te mają istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa społecznego, stan zdrowia, zdolność do konkurencji na wymagającym rynku pracy, a także na relacje interpersonalne w środowisku rodzinnym. Alkoholizm i narkomania pociąga za sobą psychodegradację jednostki i rodziny, załamanie się procesów socjalizacyjnych u dzieci, ponadto wzmacnia występowanie przemocy i prowadzi do współuzależnienia całej rodziny. Koszty ponoszone przez społeczeństwo w związku z nadużywaniem alkoholu i środków uzależniających dotyczą zarówno sfery społecznej jak i materialnej.

Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia pt. „Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami” (wydanie z 2009 roku) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem. Dane Światowej Organizacji Zdrowia wskazują, że konsumpcja alkoholu w Regionie Europejskim jest najwyższa w porównaniu z innymi regionami świata.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tysięcy, zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na ok. 2,5 mln. Z danych zawartych w sprawozdaniu Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wynika niezbicie, że Polacy spożywają coraz więcej alkoholu, wybierając coraz częściej mocniejsze trunki. To oznacza, że zmienia się struktura picia Polaków na silne wyroby spirytusowe. (źródło: PARPA).

Badania zlecone przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii wskazują, że liczba problemowych użytkowników narkotyków mieści się w przedziale 100 000 – 127 000 osób, a liczba problemowych użytkowników opiatów w przedziale 25 000 – 29 000. Analiza używania substancji psychoaktywnych pozwoliła stwierdzić, że w bardzo dużym tempie wzrasta ilość użytkowników marihuany i amfetaminy. Respondenci wskazują również na łatwą dostępność do tych substancji. Problematyczną jest także coraz większa liczba użytkowników nowych substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy oraz użytkowników leków uspokajających i nasennych, stosowanych bez wskazań medycznych. (źródło: Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii).

Używanie substancji psychoaktywnych jest główną przyczyną przemocy w rodzinie. Badania pokazują, że w blisko 80% rodzin, w których występują problemy związane z używaniem środków psychoaktywnych współwystępuje także zjawisko przemocy.

Z uwagi na ogrom szkód zdrowotnych, społecznych oraz ekonomicznych jakie powoduje spożywanie alkoholu i narkotyków, niezwykle istotnym jest prowadzenie działań profilaktycznych oraz działań naprawczych. Ważnym ogniwem w realizacji tych zadań są gminy. Jednym z narzędzi pomagających w prowadzeniu tych zadań jest niniejszy Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych. Opiera się on na inspirowaniu i współdziałaniu różnych podmiotów aktywnych w obszarze uzależnień. Jego głównym zadaniem jest prowadzenie szeroko rozumianych działań profilaktycznych, ograniczenie problemów wynikających z nadużywania alkoholu, uzależnienia od alkoholu i narkotyków, jak również przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i wykluczeniu społecznemu.

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych, zwany dalej Programem określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie gminy Lubawka prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym Programie, stanowiącym rozwinięcie i kontynuację działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych w latach poprzednich.

Najważniejszymi aktami prawnymi regulującymi kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu – oprócz przywołanych w podstawie prawnej przepisów są:

- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011–2015;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016;
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 – 2015;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2016.

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2014 uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2014 roku.

Program niniejszy opiera się na inspirowaniu i współdziałaniu różnych podmiotów aktywnych w obszarze uzależnień.

II. Cele główne Programu:

1. Przeciwdziałanie i profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
2. Profilaktyka i ograniczenie zjawiska narkomanii.

III. Cele szczegółowe Programu:

1. Podnoszenie poziomu świadomości, wrażliwości, reagowania społecznego i udzielanie stosownej pomocy w zakresie choroby alkoholowej oraz przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie poziomu wiedzy na temat szkodliwości wczesnej inicjacji alkoholowej i narkotykowej, nadużywania i uzależnienia od alkoholu i innych używek.
3. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo – wychowawczych, kulturalno – oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych.
4. Motywowanie uzależnionych oraz pijących szkodliwie do zmiany trybu życia, w tym podjęcia leczenia odwykowego.
5. Współpraca z instytucjami, osobami fizycznymi i prawnymi służąca rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.
6. Zwiększenie świadomości rodziców na temat współczesnych zagrożeń (uzależnienia, przemoc).
7. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.

IV. Realizatorem Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce we współpracy z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubawce oraz instytucjami działającymi na terenie gminy Lubawka oraz powiatu kamiennogórskiego:

1. Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze z/s w Kamiennej Górze.
2. Zamiejscowy Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kamiennej Górze.
3. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kamiennej Górze.
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamiennej Górze
5. Komisariat Policji w Lubawce
6. Komenda Powiatowa Policji w Kamiennej Górze
7. Szkoły z terenu gminy Lubawka
8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubawce
9. Przychodnia "Gambit" w Lubawce
10. Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne
11. Prokuratura Rejonowa w Kamiennej Górze
12. Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Lubawce
13. Straż Miejska w Lubawce
14. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Koło Miejsko – Gminne w Lubawce
15. Sołectwa gminy Lubawka

V. Źródła i zasady finansowania Programu.

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2014 są dochody gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356).
2. Inne środki.

VI. Analiza sytuacji w gminie dotycząca problemów uzależnień w 2013 r.

Struktura ludności:

W gminie Lubawka (wg stanu na dzień 12.12.2013 r.) zamieszkują **11383** osoby, z czego w Lubawce – **6303** osoby, a na terenie 14 wsi – **5080** osób.

Według grupy ekonomicznej:

wiek przedprodukcyjny – **1979** osób
wiek produkcyjny – **7929** osób
wiek poprodukcyjny – **1475** osób

Zjawisko bezrobocia

Ogółem zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu gminy Lubawka – **671** osób
- osoby poniżej 25 roku życia – **98** osób,
- osoby po 50 roku życia – **216** osób,
- osoby niepełnosprawne – **33** osób.

Pomoc społeczna

Do dnia **30.11.2013 r.** na pomoc społeczną wydatkowano kwotę **1 549 809,60 zł**, w ramach której objęto pomocą **420** rodzin. Ze środków na pomoc społeczną, kwotę **462 959,64 zł (ok. 30 %)** przeznaczono na wsparcie dla **136** rodzin z problemem alkoholowym oraz 2-problemem narkotykowym.

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych

Dla gminy uchwalony został limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w liczbie **55**, w tym: **35** sklepów i **20** punktów gastronomicznych.

Badania monitoringowe - przeprowadzone w 2012 r.

Zgodnie z Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2014, badania monitoringowe nt. problemu alkoholowego i narkotykowego przeprowadza się raz na okres 4 lat. Ostatnie badania w tym zakresie przeprowadzono na terenie gminy Lubawka w grudniu 2012 roku.

Badanie monitoringowe przeprowadzono metodą ankietową wśród 277 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych Zespołu Szkół Publicznych w Chełmsku Śląskim oraz Zespołu Szkół Publicznych w Lubawce. Przeprowadzono je wśród respondentów w wieku 12 – 16 lat. Ankieta była anonimowa i składała się z 16 pytań zamkniętych.

Analiza badań pozwoliła stwierdzić, że największą wiedzę na temat zagrożeń związanych z używaniem środków odurzających mają uczniowie III klas gimnazjalnych. 75 respondentów twierdziło że ich wiedza na powyższy temat jest średnia. Najmniejszym zaś zasobem informacji w tym zakresie wykazali się uczniowie klas VI Szkół Podstawowych.

Wg badań niepokojącym jest źródło informacji, z jakiego młodzież szkolna korzysta aby uzyskać wiedzę na temat środków psychoaktywnych. Aż 120 badanych twierdzi, że informacje nt. używania środków psychoaktywnych zdobywa z internetu, który wg specjalistów z zakresu psychoterapii uzależnień nie jest wiarygodny. Kolejnym źródłem informacji nt. zagrożeń płynących z używania środków odurzających dla uczniów są rodzice. 114 osób wybrało właśnie tę odpowiedź. Badając najczęściej używane środki psychoaktywne wśród młodzieży szkolnej, ustalono, że najczęściej uczniowie korzystają z papierosów. 229 osób wskazało właśnie tę odpowiedź. Na pytanie dotyczące używania narkotyków przez najbliższych rówieśników, badani odpowiedzieli w przeważającej większości, że ich koledzy nie używają tych substancji. Znaczna większość badanych (246 osób) twierdzi, że nigdy nie spożywała narkotyków.

Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono również, że w sytuacjach problemowych uczniowie najczęściej zwracają się do rodziców. 168 osób wybrało właśnie tę odpowiedź. Na kolejnym miejscu znaleźli się natomiast rówieśnicy (114 osób).

Badani wskazują, że najłatwiej zdobyć środki odurzające (alkohol, narkotyki) w klubach i dyskotekach. 136 respondentów wskazało na te miejsca. Z przeprowadzonych badań wynika, że połowa respondentów spotkała się w szkole z propozycją spożycia alkoholu.

Przeprowadzona diagnoza pokazuje, że w działaniach profilaktycznych należy położyć nacisk na wzmocnienie relacji rodzinnych, gdyż dla większości badanych to właśnie rodzice są istotnym źródłem informacji oraz autorytetem w wielu istotnych kwestiach życia.

Niewątpliwie ważnym działaniem wzmocniającym właściwe postawy wśród młodych ludzi jest prowadzenie szeroko pojętej profilaktyki w środowisku szkolnym. Poprzez takie działania należy ukazać młodzieży szkody społeczne oraz zdrowotne, płynące z używania substancji psychoaktywnych, krzewić postawy asertywne oraz wskazać właściwe formy spędzania wolnego czasu bez używek (alkoholu, narkotyków).

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w 2013 roku.

W 2013 r. w ramach Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych działalność służąca pomocy osobom nadużywającym skupiała się m.in. na działalności Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie. Łącznie w okresie od 01.01.2013 r. do 05.12.2013 r. w PK przeprowadzono łącznie 612 konsultacji indywidualnych i 66 zajęć grupowych, z których skorzystały 134 osoby mające problem z nadużywaniem substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu. Z zajęć prowadzonych przez terapeutów uzależnień skorzystały także osoby funkcjonujące w otoczeniu osób pijących, współuzależnione oraz ofiary przemocy domowej.

W okresie styczeń - grudzień 2013 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce obradowała na 11 posiedzeniach, które odbywały się zazwyczaj w każdą ostatnią środę miesiąca. Łącznie w tym okresie wezwano 60 osób, wobec których prowadzono postępowanie o objęcie leczeniem odwykowym. Sprawy 26 z nich zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze, celem wydania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w systemie stacjonarnym. 34 osoby zmotywowane przez pracowników socjalnych MGOPS w Lubawce, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce oraz grup roboczych podjęło leczenie w stacjonarnych i niestacjonarnych placówkach leczenia odwykowego.

Udzielono także wsparcia w formie bezpłatnych kart przejazdu na terapię w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kamiennej Górze. Łącznie przekazano 112 bezpłatnych kart przejazdu na rzecz 7 osób z problemem alkoholowym. W tej formie udzielono także wsparcia 1 ofierze przemocy w rodzinie.

W 2013 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce zaopiniowała 18 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Wszystkie zaopiniowano pozytywnie.

Finansową podstawę realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w 2012 r. stanowiły dochody gminy, pochodzące z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VII. Działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych w roku 2014.

Cele niniejszego Programu nakierowane są w szczególności na zadania gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu (w tym leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych), farmakologiczne wsparcie oddziaływań psychoterapeutycznych oraz leczenie współwystępujących zaburzeń. Ponadto

zalecane jest, aby – poza uczestnictwem w psychoterapii uzależnienia – osoby uzależnione angażowały się również w ofertę ruchów samopomocowych w tym zajęcia w punktach konsultacyjnych czy systematycznie uczestniczyły w mityngach Anonimowych Alkoholików. Realizacja wymienionego zadania będzie się odbywała w szczególności poprzez:

- a) prowadzenie działalności Punktu Konsultacyjnego, funkcjonującego przy Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce, w ramach którego będzie dyżurował terapeuta uzależnień, udzielający wsparcia na rzecz osób uzależnionych i pijących szkodliwie, prowadzący konsultacje indywidualne i grupę wsparcia, motywujące do podjęcia leczenia oraz terapeuta prowadzący konsultacje i grupę wsparcie dla osób po leczeniu odwykowym,
- b) kierowanie osób nadużywających alkohol do Poradni Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia w Kamiennej Górze, celem podjęcia terapii w warunkach ambulatoryjnych oraz współpraca z Poradnią w powyższym zakresie,
- c) kierowanie osób nadużywających alkohol do Poradni Zdrowia Psychicznego funkcjonującej przy Poradni Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia w Kamiennej Górze, celem podjęcia wspomagającego leczenia alkoholizmu,
- d) dofinansowanie działalności Zakładu Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze w szczególności w zakresie realizacji programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz wyposażenia placówki w materiały edukacyjne dla pacjentów,
- e) współpracę z przychodniami POZ z terenu gminy Lubawka w zakresie sporządzenia skierowań niezbędnych do przyjęcia w stacjonarnych placówkach lecznictwa odwykowego,
- f) współpracę ze stacjonarnymi placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie zachowania trybu kierowania i ustalenia terminu leczenia osób nadużywających alkohol,
- g) współpracę z przychodniami POZ w terenie gminy Lubawka w zakresie organizacji leczenia farmakologicznego uzależnienia od alkoholu,
- h) prowadzenie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego – posiedzenia GKRPA w każdą ostatnią środę miesiąca,
- i) kierowanie na badanie przez biegłych w kierunku stwierdzenia uzależnienia od alkoholu – organizacja badania, ponoszenie kosztów jego przeprowadzenia i sporządzenia opinii,
- j) współpracę z Sądem Rejonowym w Kamiennej Górze w zakresie zobowiązania osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego – pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu,
- k) współpracę z Zamiejscowym Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Kamiennej Górze w zakresie zobowiązania osób nadużywających alkohol, warunkowo przedterminowo zwolnionych z zakładów karnych, posiadających karę w zawieszeniu lub objętych nadzorem kuratora z innego tytułu, do podjęcia leczenia odwykowego,
- l) działalność informacyjną dla mieszkańców gminy Lubawka w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej oraz placówek lecznictwa odwykowego m.in. poprzez rozprowadzenie broszur informacyjnych w tym zakresie,
- m) udzielanie wsparcia poprzez pracę socjalną na rzecz osób z problemem uzależnień przez wykwalifikowanych pracowników MGOPS w Lubawce.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Istotne z punktu widzenia trwałości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym jest objęcie pomocą terapeutyczną całej rodziny. Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Rodziny osób pijących szkodliwie i uzależnionych zgłaszają się najczęściej do różnych instytucji udzielających pomocy z oczekiwaniem skłonienia ich pijących bliskich do podjęcia leczenia uzależnienia. Ważnym zadaniem pomagających jest kompleksowa diagnoza sytuacji rodzinnej i zaoferowanie pomocy zarówno rodzinie jako całości, jak i poszczególnym jej członkom.

Realizacja wymienionego zadania będzie się odbywała w szczególności poprzez:

- a) konsultacje indywidualne w Punkcie Konsultacyjnym przy MGOPS w Lubawce dla osób współuzależnionych i funkcjonujących w otoczeniu osób pijących,
- b) kierowanie osób współuzależnionych oraz funkcjonujących w otoczeniu nadużywających alkohol do Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kamiennej Górze celem podjęcia terapii bądź psychoterapii lub uzyskania wsparcia w Poradni Zdrowia Psychicznego,
- c) propagowanie procedury Niebieskie Karty w sprawach przemocy domowej oraz udzielanie rodzinom bezpłatnej pomocy psychospołecznej i prawnej,
- d) współpracę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce z Miejsko – Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie realizacji procedury Niebieskie Karty oraz w zakresie opracowywania indywidualnego planu pomocy rodzinie,
- e) interwencja i monitorowanie we współpracy z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubawce oraz Miejsko – Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubawce osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz problemem przemocy w rodzinie,
- f) współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamiennej Górze w zakresie organizacji i kierowania osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy,
- g) finansowanie i współfinansowanie programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików, organizowanych przez stacjonarne bądź niestacjonarne placówki leczenia odwykowego,
- h) finansowanie i współfinansowanie programów radzenia sobie z emocjami i z zachowaniami agresywnymi, budowania relacji interpersonalnych, rozwiązywania konfliktów,
- i) usprawnienie współpracy z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości i organami ścigania, które mogą kierować osoby stosujące przemoc do w/w programów,
- j) podnoszenie kompetencji osób mających kontakt ze sprawcami i ofiarami przemocy, osobami nadużywającymi alkohol oraz współuzależnionymi w zakresie motywowania ich do uczestnictwa w w/w programach,
- k) organizacja i finansowanie superwizji indywidualnych i grupowych dla pracowników socjalnych MGOPS w Lubawce oraz pracowników pracujących w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie,
- l) współpraca z MGOPS w Lubawce w zakresie wsparcia pomocą społeczną osób uzależnionych i ich rodzin z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
- m) uczestnictwo w konferencjach i debatach nt. problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, mającym na celu usprawnienie systemu współpracy między instytucjami pracującymi w przedmiotowym obszarze,
- n) współpraca ze szkołami z terenu gminy w zakresie organizacji pomocy terapeutycznej dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie,

- o) współpraca z placówkami świadczącymi pomoc terapeutyczną, pedagogiczną i psychiatryczną dla dzieci i młodzieży w zakresie udzielania na rzecz w/w takiej formy wsparcia,
- p) organizacja bezpłatnej pomocy prawnej na rzecz osób funkcjonujących w rodzinach z problemem alkoholowym i współpraca z instytucjami świadczącymi bezpłatnie taką pomoc, w tym Punktami Informacji Obywatelskiej i organami wymiaru sprawiedliwości,
- q) udzielanie pomocy psychospołecznej przez wykwalifikowanych pracowników MGOPS w Lubawce na rzecz członków rodzin uwikłanych w uzależnienia i problem przemocy w rodzinie
- r) prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej na terenie gminy nt. dostępnych form wsparcia socjalnego, terapeutycznego oraz prawnego dla osób funkcjonujących w otoczeniu osób nadużywających alkohol oraz uwikłanych w przemoc w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Używanie substancji psychoaktywnych przez młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym – kontakt z alkoholem ma za sobą 87,3 % gimnazjalistów z klas trzecich. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło 57,6 % 15 latków (badanie ESPAD 2011). Działania profilaktyczne służące ochronie dzieci i młodzieży przed różnymi zagrożeniami powinny uwzględniać, że to właśnie alkohol jest najczęściej spożywaną przez nich substancją psychoaktywną, która otwiera drogę do podejmowania innych zachowań ryzykownych.

Podejmowane inicjatywy profilaktyczne będą miały na celu edukowanie, uświadamianie, kształtowanie prawidłowych postaw, zdolności do dokonywania właściwych wyborów oraz oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

Realizacja wymienionego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- a) przystąpienie do ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, z której materiały zostaną rozdysponowane wśród społeczności lokalnej oraz szkół z terenu gminy Lubawka,
- b) ogłoszenie i przeprowadzenie konkursu o tematyce profilaktycznej nt. szkodliwości używania środków psychoaktywnych, dla uczniów szkół z terenu gminy Lubawka,
- c) przystąpienie do ogólnopolskiej kampanii, mającej na celu edukację kierowców w zakresie trzeźwych postaw,
- d) uczestnictwo w imprezach lokalnych i prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych za pomocą zakupionego „Namiotu profilaktycznego”, z udziałem profilaktyka - terapeuty uzależnień,
- e) zakup materiałów o tematyce profilaktycznej celem ich dystrybucji w „Namiocie profilaktycznym”,
- f) organizacja i sfinansowanie programu profilaktycznego dla uczniów szkół podstawowych pt. „Można inaczej”,
- g) dofinansowanie warsztatów profilaktycznych dla szkół o tematyce alkoholizmu prowadzonych przez instruktora terapii uzależnień,
- h) dofinansowanie bieżącej działalności Świetlicy Środowiskowej "Promyczek" w Lubawce - świetlica m.in. dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym

i innymi dysfunkcjami, zajęcia prowadzone z elementami socjoterapii, muzykoterapii, arteterapii, korekcyjno – kompensacyjne, sportowe,

- i) dofinansowanie form spędzania wolnego czasu dzieciom i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe (udziału w koloniach letnich, zimowiskach, zielonych szkołach, wycieczkach – wyjazdy z programem profilaktycznym itp.),
- j) dofinansowanie zajęć wakacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
- k) doposażenie świetlic wiejskich z terenu gminy Lubawka wg złożonego zapotrzebowania, celem rozszerzenia oferty zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- l) organizacja i sfinansowanie spektakli profilaktycznych (uzależnienia od alkoholu) dla szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- m) prenumerata polecanego przez PARPA miesięcznika REMEDIUM, poświęconego profilaktyce problemowej – pismo zawiera wskazówki dotyczące sporządzania oraz prowadzenia nowoczesnych programów profilaktycznych oraz sprawdzone metody pracy dostosowane do systemu edukacji,
- n) prowadzenie programów profilaktycznych w zakresie wypełniania funkcji i ról społecznych dla dzieci i ich rodziców w placówkach oświatowych
- o) prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych,
- p) organizacja i finansowanie mityngu spikerskiego z udziałem terapeuty uzależnień oraz trzeźwiejących alkoholików,
- q) podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce poprzez udział w szkoleniach, w tym udział w szkoleniu z zakresu prowadzenia dialogu motywującego,
- r) organizacja szkoleń o tematyce uzależnień – szkolenie dla GKRPA oraz przedstawicieli instytucji oświatowych, służby zdrowia i funkcjonariuszy policji,
- s) dokonywanie dwukrotnej kalibracji zakupionego w 2011 r. alkomatu na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce oraz zakup akcesoriów do alkomatu,
- t) rozpowszechnianie telefonu zaufania: **"Pomarańczowa Linia" 0 801 140 068** – Telefon dla rodziców dzieci, które piją.

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:

- a) wspieranie działań podejmowanych przez lokalne koalicje trzeźwościowe, mające wyraźne odniesienie profilaktyczne do różnego rodzaju spotkań, odbywających się bez alkoholu, i w szczególności sposób eksponujących ten fakt,
- b) dofinansowanie pieszej pielgrzymki trzeźwości z udziałem mieszkańców gminy Lubawka, której trasa przebiega przez gminę Lubawka,
- c) wspomaganie organizacji i instytucji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych,
- d) wspieranie przedsięwzięć związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i zapobieganiem niebezpieczeństwom spowodowanym nadużyciem alkoholu – prowadzonym przez służby policji, straży miejskiej w zakresie prowadzenia oddziaływań profilaktycznych, interwencyjnych w środowiskach dzieci i młodzieży służącym zapobieganiu kontaktom tej grupy z substancjami psychoaktywnymi, a także

działań na rzecz trzeźwości kierujących pojazdem (dotyczy dofinansowania zakupu niezbędnych materiałów znajdujących uzasadnienie dla wsparcia tych działań ze strony Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

5. **podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowaniem przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**
 - a) kontrolowanie placówek, zajmujących się sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych przez upoważnionych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce.
 - b) składanie wniosków do policji o wszczęciu dochodzenia, w związku z powzięciem informacji o naruszeniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VIII. Przeciwdziałanie narkomanii.

Realizacja działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii będzie się odbywać w szczególności poprzez:

1. dofinansowanie warsztatów profilaktycznych dla szkół o tematyce narkomanii (w tym dopalacze i inne nowe substancje psychoaktywne) prowadzonych przez profilaktyka, terapeutę uzależnień,
2. organizacja i sfinansowanie spektakli profilaktycznych nt. szkodliwości używania substancji psychoaktywnych dla szkół podstawowych i gimnazjalnych,
3. przeprowadzenie kampanii "Nakrotyki? To mnie nie kręci", poprzez rozproszanie materiałów edukacyjno – profilaktycznych, zorganizowanie warsztatów dla dzieci i rodziców z tego zakresu,
4. pomoc osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych w zakresie kierowania na leczenie uzależnienia od narkotyków,
5. organizacja pomocy terapeutycznej dla osób funkcjonujących w otoczeniu osób nadużywających substancji psychoaktywnych,
6. współpraca z MGOPS w Lubawce w zakresie wsparcia pomocą społeczną osób uzależnionych i ich rodzin z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
7. rozpowszechnianie telefonu zaufania dla osób z problemem narkotykowym: **0 801 199 990** oraz telefonu zaufania **MONAR 022 823 65 31**

IX. Działalność i zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Siedziba Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych znajduje się w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce ul. Dworcowa 33. Koordynatorem niniejszego programu jest Adriana Porada Samodzielny referent ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie zatrudniony w MGOPS w Lubawce.
2. W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi 5 osób powołanych zarządzeniem Burmistrza Miasta Lubawka, w tym przedstawiciel oświaty, policji, Urzędu Miasta w Lubawce oraz 2 przedstawiciele Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce, przeszkolonych w zakresie zagadnień związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych
3. Środki przeznaczone na działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych pochodzą ze finansów, stanowiących dochody gminy z opłat za korzystanie

z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Zadania Komisji w ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia odwykowego:
 - a) przyjęcie zgłoszenia o przypadku nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek wynikających z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
 - b) wezwanie pełnoletniej osoby najbliższej osobie nadużywającej alkoholu w celu przeprowadzenia wywiadu na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce,
 - c) wezwanie na posiedzenie GKRPA osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie, pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań w związku z nadużywaniem alkoholu,
 - d) kierowanie osób nadużywających alkohol do Punktu Konsultacyjnego działającego przy MGOPS w Lubawce,
 - e) motywowanie osób nadużywających alkohol do podjęcia leczenia w stacjonarnych i niestacjonarnych placówkach lecznictwa odwykowego,
 - f) kierowanie osoby nadużywających alkohol na badania przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
 - g) podejmowanie decyzji o złożeniu wniosku do sądu w celu wydania postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
 - h) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
 - i) opiniowanie wydatków w celu zagwarantowania prawidłowej realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych,
5. Udział członka GKRPA w pracach Miejsko – Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych powołanych zarządzeniem Burmistrza Miasta Lubawka.
6. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubawce za udział w posiedzeniu, ustala się w wysokości brutto 140,00 złotych.
7. Podstawę do naliczania i wypłaty wynagrodzenia stanowi lista obecności członków na posiedzeniu komisji. Obecność jest obowiązkowa, a każdy z członków komisji potwierdza ją własnoręcznym podpisem. Wypłata wynagrodzenia będzie dokonywana na konta osobiste członków komisji.
8. Za pozostałe prace wykonywane przez członków komisji - kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych wynikające z realizacji Gminnego Programu - podstawą do naliczenia i wypłaty wynagrodzenia będzie zawarta umowa zlecenie na okres realizacji zadania, wynagrodzenie ustalone wg stawek Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok tj. 50,00 zł/godz.

X. Postanowienie końcowe.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych jest dokumentem otwartym na modyfikacje i nowe propozycje na każdym etapie jego realizacji.

Sposobem kontroli realizacji programu jest sprawozdanie okresowe, przedłożone Radzie Miejskiej w Lubawce – szczegółowe za okres I półrocza i całego roku oraz bieżące informacje wg potrzeb Rady Miejskiej i Burmistrza Miasta Lubawka sporządzone przez Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce.